

Učitel matematiky

Petra Bušková; Helena Durnová

Československá matematická olympiáda v 50. letech 20. století

Učitel matematiky, Vol. 31 (2023), No. 2, 135–147

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/151741>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2023

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ*:
The Czech Digital Mathematics Library <http://dml.cz>

ČESKOSLOVENSKÁ MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA V 50. LETECH 20. STOLETÍ

PETRA BUŠKOVÁ, HELENA DURNOVÁ¹

Úvod: z historie matematického soutěžení

Matematickou olympiádu není třeba čtenářům časopisu *Učitel matematiky* představovat. V září 2022 byl zahájen její 72. ročník. Je tedy o osm let starší než olympiáda fyzikální, o 13 let starší než olympiáda chemická a o 17 let starší než Pythagoriáda. Nebyla to však první matematická soutěž, která kdy proběhla. Jistý druh záliby v soutěžení se zdá být matematice vlastní. Schopnost prezentovat řešení matematické úlohy před širší veřejností je v evropském (či obecněji západním) kulturním prostoru již dlouho součástí matematické kultury. Vzpomeňme například soutěže v řešení kubických rovnic ve středověké Itálii, které vyústily v Cardanovy vzorce, jež však ve skutečnosti vymyslel Tartaglia. Tento příběh byl nedávno představen v divadelní hře (Hitchcock, 2022).

Dovednost veřejně představit své řešení a s tím spojené soutěžení svého druhu byla také jedním z motivů pro zakládání matematických spolků (Beckers, 2012). Od konce 19. století pak vycházely v matematických časopisech (a to nejen v českých zemích, ale také například na území dnešního Rumunska) úlohy určené středoškolským studentům. Tyto soutěže jsou podle Bendy et al. (1971) považovány za předchůdce nám známé Matematické olympiády (dále též ve zkratce MO). V českém prostředí vycházely tyto

---

¹Tento článek vznikl díky finanční podpoře Grantové agentury ČR v rámci projektu GA22-21886S: Zahraniční vlivy na vzdělávání v matematice v Československu v období studené války. Za zapůjčení kompletní sady brožur československé Matematické olympiády jakož i dalších souvisejících materiálů děkují autorky doc. Jaromíru Šimšovi.

úlohy v *Časopise pro pěstování matematiky* (dále též *Časopis*) od jeho založení v roce 1872 a měly za cíl (podobně jako později MO) probouzet ve studentech nadšení pro matematiku a nechat vyniknout nejnadanější z nich. Do roku 1921 byly tyto úlohy publikovány v příloze *Časopisu* s názvem *Se zvláštním zřetelem ke studujícím*. Toto období nazval Karel Lepka (2007) C. a K. matematickou olympiádou. V jeho článku se lze dočíst, kdo úlohy předkládal a kdo je úspěšně řešil. Autor také poukázal na skutečnost, která se zdá být přirozenou i pro jiné soutěžní aktivity v matematice, totiž na to, že kdo byl v mládí úspěšným účastníkem takovýchto soutěží, stal se později jejich podporovatelem, organizátorem nebo dodavatelem úloh. Podobně jako v *Časopise pro pěstování matematiky*, vydávaném předchůdkyní dnešní Jednoty českých matematiků a fyziků, vycházely úlohy i v časopise rumunské matematické společnosti (Vlada, 2010). Ve stejné době, tedy na konci 19. století (přesněji od roku 1894), se na území dnešního Maďarska konala soutěž studentů posledních ročníků středních škol, která byla organizována klauzurně, nikoliv korespondenčně. O této soutěži se později zmiňují aktéři MO jako o soutěži Kürschákově, někdy také jako o soutěži Loránda Eötvöse. V meziválečném období byly podobné soutěže na úrovni měst pořádány také v Sovětském svazu, konkrétně v Leningradě a Moskvě (Morozova & Petrakov, 1967).

Období těsně po 2. světové válce se v Československu vyznačovalo snahou inspirovat se Sovětským svazem, a to i v oblasti vědy a školství. Proto není překvapivé, že k nám ze Sovětského svazu doputovala i matematická olympiáda. Její první ročník v Československu proběhl ve školním roce 1951/1952. Při znalosti této oficiální verze historie československé Matematické olympiády působí paradoxně, že již v roce 1951 vyšel v časopise *Matematika ve škole* článek nazvaný První československá matematická olympiáda pro žáky III. stupně (Hyška, 1951). Jeho autor Alfons Hyška (nar. 1903) se přinejmenším v roce 1921, kdy byl studentem reálky, účastnil výše zmíněné tzv. C. a K. matematické olympiády. Tehdy totiž bylo jeho řešení v *Časopise* otiskáno (Hyška, 1921). O třicet let později, na jaře 1951, uspořádal na území Olomoucka

a Přerovska soutěž, kterou nazval *matematická olympiáda* a o níž sám napsal:

Naše olympiáda byla uspořádána po vzoru olympiád sovětských. Její smysl nejsou snad nějaké početní závody, jak byly již i před poslední válkou na některých školách pořádány. Soutěžící museli ukázat, že pochopili látku ve škole probíranou a že dovedou nejen počítat, ale též matematicky soudit, dokazovat a vysvětlovat. (Hyška, 1951, s. 193)

Sovětskými olympiádami měl Hyška patrně na mysli výše zmíněné matematické olympiády leningradskou a moskevskou. Za pozornost stojí také vymezení se proti „početním závodům“ z doby předválečné, které dobře zapadá do všeobecně přítomné snahy poválečných aktérů dělat věci jinak a lépe než v době meziválečné. Hyšskou organizovaná soutěž byla však zřejmě pokládána za lokální a snad proto se o ní v souvislosti s historií československé Matematické olympiády nemluví. Doplňme na tomto místě ještě pravopisnou poznámku: Matematická olympiáda se zpočátku psala s malým počátečním písmenem „m“ a s krátkým „a“, tj. „olympiáda“. Pro pohodlí čtenáře tuto pravopisnou nuanci v našem textu nedodržíme, pokud se nejedná o doslovnou citaci.

Vznik československé Matematické olympiády

V ročence první Matematické olympiády (a nejen tam) se dočteme, že československá Matematická olympiáda vznikla z popudu Eduarda Čecha, a to díky jeho silným osobním a pracovním vazbám na polské matematiky. Název soutěže dává tušit inspiraci soutěžemi pořádanými ve 30. letech 20. století v Sovětském svazu. Podle zprávy hlavního výboru I. polské matematické olympiády se v Polsku soutěž zvaná Matematická olympiáda (samořejmě pod polským názvem Olimpiada Matematyczna) poprvé konala již ve školním roce 1949/1950, a to na základě iniciativy Polské matematické společnosti a tehdejšího polského ministra školství (Ministerstwo oświaty, 1951). Organizačně soutěž zajišťovala didaktická komise Polské matematické společnosti. Jejimi hlavními cíli bylo

vzbudit u žáků střední školy zájem o matematiku, motivovat je k dalšímu vzdělávání se v matematice a také najít jednotlivce na matematiku nadané, což mělo pomoci s výběrem vědeckých pracovníků v oblasti matematiky.

V Československu byl v září 1951 ustaven Výbor celostátní československé matematické olympiády a soutěž samotná byla vyhlášena ve *Věstníku Ministerstva školství, věd a umění*² jako *Matematická olympiáda žáků výběrových škol III. stupně*. Měla podobné cíle jako polská matematická olympiáda, tedy probuzení zájmu studentů o matematiku, zvýšení úrovně jejího vyučování a také vyhledávání studentů na matematiku nadaných.

Oficiální vyhlášení československé matematické olympiády navíc začínalo zdůrazněním významu matematiky pro rozvoj hospodářství. Jak se můžeme dočíst v ročenkách MO, matematik měl své místo v rámci celého systému socialistického hospodářství, což bylo zdůrazňováno také v projevech určených účastníkům nejvyššího kola soutěže. Pro dnešního čtenáře mohou proslovy vůdčích osobností přednesené na prvních Matematických olympiádách působit jako kuriozity. Často se v nich mísila pochvalná slova na adresu úspěšných účastníků soutěže s politicky laděným apelem na jejich další vzdělávání v matematice a technických oborech. Jako příklad uvedme úryvek projevu ministra školství a osvěty Ernesta Sýkory na besedě s účastníky III. kola 2. ročníku Matematické olympiády (Zelinka, 1954, s. 5):

[S]údržky a súdruhovia, máte všetky predpoklady k tomu, aby z vás vyrastli vedci, technici nového socialistického typu. A takí z vás vyrastú, ak už dnes svoju prípravu na vedeckú prácu budete zameriavať na tie úlohy, ktoré pracujúci ľud predovšetkým potrebuje riešiť, ak budete starostlivo sledovať a snažiť sa uskutočňovať smernice vodkyne robotníckej triedy a celého pracujúceho ľudu – Komunistickej strany Československa.

---

²Oběžníky ministerstva školství, věd a umění: Matematická olympiáda žáků výběrových škol III. stupně ve školním roce 1951,52. (1951). *Věstník ministerstva školství, věd a umění*, 7(36), 451–452.

Matematické olympiády se v jejich prvních dvou ročnících účastnili studenti gymnázií a výběrových škol třetího stupně. Byli rozděleni na dvě soutěžní kategorie, přičemž kategorie A byla určena studentům posledních dvou ročníků, zatímco kategorie B studentům prvních dvou ročníků těchto škol. Pro kategorii B byla pořádána dvě kola soutěže, avšak pro kategorii A se od počátku Matematické olympiády pořádalo navíc třetí, celostátní kolo, při jehož slavnostním zakončení zaznívaly i politicky laděné projevy podobné výše citovanému projevu ministra Sýkory.

Matematickou olympiádou prošla řada dnes dobře známých matematiků. V prvním ročníku MO se například vítězem celostátního kola kategorie A stal nynější profesor Fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně Jozef Gruska (tehdy student gymnázia v Prievidzi). Mezi úspěšné olympioniky patří také astronom a popularizátor astronomie Jiří Grygar, který se v roce 1953 jako žák 2. ročníku gymnázia v Brně-Husovicích stal vítězem II. (a posledního) kola kategorie B 2. ročníku čs. MO. Na pomyslných stupních vítězů s ním stanul také pozdější profesor diferenciální geometrie v Brně Ivan Kolář, tehdy student brněnského gymnázia v Křenové ulici.³ Podobně se dají vysledovat úspěšní řešitelé MO mezi zahraničními matematiky, není tedy divu, že i tomuto tématu byla věnována pozornost. Na úrovni mezinárodních matematických olympiád se tomuto tématu věnuje článek (Lehtinen, 1991). Souvisí to zřejmě s tím, že do matematické olympiády byly vkládány velké naděje při vyhledávání (dnes bychom možná řekli při „identifikaci“) nadaných matematiků, což bylo jedním z deklarovaných cílů soutěže jak v SSSR a Polsku, tak v Československu.

Kategorie Matematické olympiády a školská soustava 1948–1960

Přestože se soutěž zaměřovala pouze na výběrové školy, už v prvním ročníku soutěže počty účastníků prvních kol lehce přesáhly

---

³Matematickou olympiádou prošla celá řada československých matematiků. Zde uvádíme jen vítěze 1. MO a dva ilustrativní příklady, tématu další kariéry úspěšných olympioniků se chceme podrobněji věnovat v jiném článku.

1 000 studentů. Do druhého kola postoupilo celkem 160 studentů a do třetího pak 47 studentů. Po několik následujících let počty studentů napříč kategoriemi vytrvale rostly. Snad k tomu přispíval i fakt, že zprávy o průběhu soutěže, ale také zadání úloh, zveřejňoval časopis *Matematika ve škole* (Benda et al., 1971).

V roce 1953 byla povinná školní docházka zkrácena na osm let a byly zřízeny jedenáctileté střední školy.⁴ Zákon byl účinný od začátku školního roku 1953/1954, tedy od 1. 9. 1953. Tehdy byla v rámci MO zřízena kategorie D pro 8. postupný ročník. Kategorie C, B a A byly určeny žákům 9., 10. a 11. (závěrečného) postupného ročníku jedenáctileté střední školy. Je možné, že při novém rozdělování kategorií hrála změna školského zákona také svou roli, neboť v novém systému by kategorie A a B, původně určené pro čtyři postupné ročníky, byly určeny pouze pro tři ročníky. Z pohledu tehdejších organizátorů MO byla původní kategorie B nově rozdělena do kategorií B a C, přičemž kategorie C byla nově určena studentům pouze prvního ročníku, kteří byli v původním modelu poněkud znevýhodňováni.

Toho roku byla založena nově také kategorie D, určená pro žáky posledního roku povinné školní docházky. O jejím založení napsal Zelinka (1955, s. 3) v ročence *Matematické olympiády*:

Novinkou tohoto ročníku byla kategorie D, která se týká žáků s povinnou školní docházkou. Ministerstvo školství má mimořádný zájem na zvýšení úrovně vyučovacích výsledků v matematice i na škole 2. st., a proto byla letos pokusně zavedena kategorie D. Výsledky pokusu svědčí o tom, že o soutěž měli velký zájem jak žáci osmých ročníků [...], tak i jejich učitelé, a lze říci, že soutěž v této kategorii dobře zakotvila. V kategorii D se soutěže účastnilo na 7 600 žáků, kteří vypracovali na 90 000 řešení zadaných úloh.

---

⁴Zákon č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon z roku 1953, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1953-31>). Do školního roku 1952/1953 se středoškolské vzdělávání řídilo podle *Zákona č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství* (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-95>), od roku 1960 dle *Zákona č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání* (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1960-186/zneni-0>).

Ještě v tomtéž roce reagovali organizátoři na návrhy učitelů ohledně zvýhodnění účastníků Matematické olympiády v kategorii D. Podle jejich reakcí měly padat návrhy na to, aby úspěšným účastníkům MO v kategorii D byly prominuty přijímací zkoušky na gymnázium či obecněji na školu vyššího stupně. Komise Matematické olympiády ovšem zvýhodnění účastníků formou odpuštění přijímacích zkoušek na gymnázia a další školy odmítala. Argumentem proti byla zejména nejednotnost ve známkování a také to, že dosud nepanovala shoda ohledně toho, co znamenal úspěch v MO a zda bylo možné postavit ho na roveň závěrečné zkoušce na osmiletce (Zelinka, 1955).

Pro úplnost dodejme, že rámcová pravidla pro školní vzdělávání v Československu během prvních dvou ročníků MO byla nastavena školským zákonem vydaným v roce 1948; je však třeba mít na paměti, že každá organizační změna týkající se školství s sebou nese také nutnost postarat se o ty, kteří školní docházku zahájili před datem účinnosti příslušného zákona. Ve školském zákoně z roku 1948⁵ byla zakotvena devítiletá povinná školní docházka, rozdělená na pět let národní školy (prvních pět postupných ročníků) a čtyři roky střední školy (šestý až devátý postupný ročník). Po povinné základní školní docházce bylo možno pokračovat ve studiu na čtyřletém gymnáziu nebo na jiné škole třetího stupně.⁶ Od třetího ročníku MO do konce námi sledovaného období platil školský zákon z roku 1953, podle něhož bylo 11 let školní docházky do maturity rozděleno na osm let strávených na národní a střední škole a tři roky na škole III. stupně. Další změna organizace školství v Československu proběhla až od školního roku 1961/1962, kdy byla školským zákonem z prosince 1960⁷ znovu zavedena devítiletá povinná školní docházka a také tříletá SVVŠ, tedy střední všeobecně vzdělávací škola, lidově zvaná „dvanáctiletka“.

⁵Zákon č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství (školský zákon z roku 1948).

⁶Všichni museli zpravidla absolvovat ještě aspoň tři roky vzdělávání ve škole třetího stupně, například na základní odborné škole, která byla povinná pro všechny, kteří nenavštěvovali jiný druh školy třetího stupně (viz Část čtvrtá zákona č. 95/1948 Sb., tj. školského zákona z roku 1948).

⁷Zákon č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon z roku 1960).

Během následujících ročníků účastníků Matematické olympiády ve všech kategoriích rychle přibývalo, což způsobilo odklon od původního záměru pořádat MO jako výběrovou soutěž. Zejména v kategorii D začaly vznikat problémy spojené s masovým nábo-rem účastníků. V ročenkách jsou dokonce zmíněny případy, kdy řešení zadaných úloh zjevně nebylo zpracováno soutěžícími samo-
statně (Zelinka, 1957), a proto (a možná i z důvodů ekonomických) přistoupili organizátoři soutěže počínaje sedmým ročníkem MO (1957/1958) k omezení počtu účastníků MO ve vyšších kolech na nejvýše desetinu celkového počtu žáků v daném ročníku na dané škole, přičemž výjimky byly možné pouze se svolením příslušného Krajského výboru matematické olympiády (Zelinka, 1959).

Obraz Matematické olympiády

Jak jsme viděli, Matematická olympiáda se již v průběhu prvních let své existence značně vyvíjela. Význam přikládáný Matematické olympiádě a její autonomii lze sledovat i skrze grafickou úpravu ročenek, při jejichž návrhu se v prvních osmi letech vystřídal pět osobností. Obálka ročenky prvního ročníku byla velmi jednoduchá, čistě bílá. Druhý a třetí ročník byl vydáván v rámci edice *Pedagogické aktuality*, a právě design této edice se odrážel také na obálkách těchto dvou ročenek MO, které se liší pouze barevně. Samostatným zajímavým grafickým návrhům obálek se ročence MO dostalo od 4. ročníku. Zejména obálky z 5., 6. a 8. ročníku jsou jedinečné v symbolickém propojování Matematické olympiády a sportovních Olympijských her (viz obr. 1). Na obálce páté ročenky najdeme nejen stupně vítězů, ale také náznak vavřínového věnce pro absolutního vítěze. O rok později využil autor návrhu běžecový ovál, snad pro blízkost jeho tvaru matematické symbolice. Na obálce sedmého ročníku se objevilo logo MO podobající se tomu dnešnímu, avšak obálka osmého ročníku opět odkazovala na sportovní Olympijské hry a objevil se na ní jejich nejslavnější symbol – olympijské kruhy.⁸

---

⁸Viz obálky ročenek MO (Vyšín et al., 1952; Zelinka, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960).

Obr. 1: Obálky 5. až 8. ročníku MO

Od počátku pořádání soutěže byli oceňováni nejen vítězové, ale také úspěšní řešitelé. Zejména účast ve III. kole byla již v 50. letech 20. století považována za důkaz výrazného zájmu o matematiku, a proto byli účastníci odměňováni knihami o matematice. V roce 1954 to například byl soubor brožur zpravidla přeložených z ruštiny nazvaný *Populární přednášky o matematice*. Tyto publikace daroval účastníkům III. (celostátního) kola Matematický ústav ČSAV (Zelinka, 1959).

Vnější podoba klauzurních kol se během prvních osmi let soutěže neměnila: účastníci řešili čtyři úlohy a pro postup museli správně vyřešit alespoň dvě z nich. Postupně však klesal počet úloh v přípravném (dnes domácím) I. kole MO. Z původně 16 úloh zadávaných k domácímu zpracování v prvních ročnících soutěže klesl jejich počet v 5. ročníku MO na 12, posléze v 7. ročníku na devět a v osmém na pouhých šest (Zemánková, 2020, s. 40).

Na jaře 1957 se Matematická olympiáda dostala také na stránky časopisu *Květy* jako „olympiáda, o které se nepíše“ (Klánský, 1957, s. 8). Na stránkách časopisu byla zvěčněna i posluchárna, v níž se soutěž konala, a byl zde uveden i rozhovor s jedním anonymním účastníkem. Z reportáže vyplývá, že se jednalo o krajské kolo kategorií A, B a C, jehož dějištěm byla budova dnešní Pedagogické fakulty UK.

Reportáž o soutěži skýtala také příležitost zmínit se o vyučování matematice. Sluchu bylo popřáno Antonu Dubcovi z Bratislavy, jemuž se povedlo vychovat několik úspěšných účastníků MO. Z jeho výpovědi je patrné, že nejen v rámci Matematické olympiády se v 50. letech 20. století vedla v Československu zapálená debata o tom, jakou roli má hrát matematika ve školním vzdělávání. Důraz měl být při vyučování matematice kladen na správný úsudek, což měla být také cesta k výchově skutečně kvalifikovaných odborníků. Matematická olympiáda měla mimo jiné přispívat k pohledu na matematiku jako na vědu, v níž je důležité umět logicky myslet. V neposlední řadě se matematice mělo věnovat více pozornosti, neboť „matematika prostoupila celý náš život“ (Klánský, 1957, s. 9).

Epilog

V dubnu roku 1959 navštívil Československo rumunský matematik Grigore Moisil, který mimo jiné přednesl myšlenku konání mezinárodních matematických olympiád. První z nich se uskutečnila v létě 1959 v Rumunsku a zúčastnilo se jí 52 mladých matematiků ze sedmi zemí: po osmi z Bulharska, Československa, Maďarska, NDR, Polska a Rumunska a čtyři ze Sovětského svazu. Československá výprava zaznamenala při své premiéře na tomto podniku vynikající úspěch, když se absolutním vítězem této soutěže stal Bohuslav Diviš. Pokud jsme o tomto nevšedním vítězi neslyšeli, není to proto, že by matematiku záhy opustil, nýbrž proto, že v roce 1968 ve svých 26 letech emigroval do USA, kde o několik málo let později, ve věku pouhých 34 let, zemřel na srdeční selhání (Schwarz & Zassenhaus, 1977).

Později se soutěž zvaná Matematická olympiáda rozšířila ze zemí sovětského bloku do řady zemí na celém světě. Medaile z mezinárodní matematické olympiády svým nositelům zpravidla otevírá cestu ke studiu matematiky na prestižní univerzitě. Patrně je tomu tak i proto, že Matematická olympiáda byla od počátku koncipována tak, aby mezi žáky a studenty vyhledávala ty nejnadanější na matematiku.

Literatura

- [1] Beckers, D. (2012). Matematické spolky – nástin kulturní historie. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, 57(1), 18–35.
- [2] Benda, P., Moravčík, J., Vyšín, J., & Zítek, F. (1971). *20 let Matematické olympiády v ČSSR*. Ústřední výbor matematické olympiády.
- [3] Hitchcock, G. (2022). Cracking the cubic [Divadelní hra]. *European Summer University 9*, Salerno, Itálie. esu9.unisa.it
- [4] Hyška, A. (1921). Řešení úloh. *Časopis pro pěstování matematiky a fyziky*, 50(4–5), 354.
- [5] Hyška, A. (1951). První československá matematická olympiáda pro žáky III. stupně. *Matematika ve škole*, 1(5), 193–196.
- [6] Klánský, M. (1957). Olympiáda, o které se nepíše. *Květy*, 7(22; 30. května 1957), 8–9.
- [7] Lehtinen, M. (1991). Vítězové mezinárodních matematických olympiád jsou budoucí matematici. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, 36(2), 115–117.
- [8] Lepka, K. (2007). C. a K. matematická olympiáda. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, 52(3), 211–218.
- [9] Ministerstwo oświaty. (1951). *Pierwsza olimpiada matematyczna: sprawozdanie komitetu głównego*. Warszawa: Państwowe zakłady wydawnictw szkolnych.
- [10] Morozova, E. A., & Petrakov, I. S. (1967). *Meždunarodnyje matematičeskie olimpiady*. Moskva: Prosvěščenje.

- [11] Schwarz, W., & Zassenhaus, H. (1977). In memoriam Bohuslav Diviš. *Journal of Number Theory*, 9, 5–7. [https://doi.org/10.1016/0022-314X\(77\)90043-9](https://doi.org/10.1016/0022-314X(77)90043-9)
- [12] Vlada, M. (2010). 2010: Year of Mathematics in Romania and centenary of Romanian Mathematical Society. An unique Journal in the world: *Mathematical Gazette* at 115 anniversary. In M. Vlada, *The 5th International Conference on Virtual Learning ICVL 2010* (s. 27–37). University of Bucharest.
- [13] Vyšín, J., & Zelinka, R. (Eds.). (1952). *První ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [14] Zelinka, R. (Ed.). (1954). *Druhý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [15] Zelinka, R. (Ed.). (1955). *Třetí ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [16] Zelinka, R. (Ed.). (1956). *Čtvrtý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [17] Zelinka, R. (Ed.). (1957). *Pátý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [18] Zelinka, R. (Ed.). (1958). *Šestý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [19] Zelinka, R. (Ed.). (1959). *Sedmý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [20] Zelinka, R. (Ed.). (1960). *Osmý ročník Matematické olympiady*. SPN.
- [21] Zemánková, L. (2020). *Historie matematické olympiády a její vybrané úlohy* [Diplomová práce, Masarykova univerzita]. https://is.muni.cz/auth/th/sfdzq/Historie_matematicke_olympiady_a_jeji_vybrane_ulohy

Abstract

Nowadays, pupils encounter Mathematical Olympiad already in the 5th grade. For them, it is one of the competitions considered during the admission procedure to selective secondary schools.

However, most mathematics teachers know that it is the oldest from school subject Olympiads. In this contribution, we look at the history of the competition during its first eight years, namely from the founding of the Czechoslovak Mathematical Olympiad in 1951 until the founding of the International Mathematical Olympiad in 1959, while we will mainly focus on the image of the competition in the eyes of the mathematicians who organised it as well as in the eyes of the public, including the competitors.

Helena Durnová, Petra Bušková
Katedra matematiky
Pedagogická fakulta
Masarykova univerzita
Pořičí 7/9
639 00 Brno-střed
e-mail: hurnova@ped.muni.cz
buskova@ped.muni.cz